

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel ■ ročník 29 ■ december 2024 ■ číslo 4

■ Poslanci neschválili zákon roka ■ Projektom revitalizácie centra plánujú zamedziť neprijemnostiam s vodou ■ Púť k hrobom apoštolov nasýtila Podbielanov krásou viditeľnou i vnútornou ■ Anna Pazdurová založila v Spojenom kráľovstve slovenskú školu ■ Volali ich vtáci mora. Emigrácia je súčasťou rodiny Karisnoviev po mnoho generácií

Objednali si zmenu územného plánu. Teraz názor zmenili, hoci je pripravená

V minulosti poslanci súhlasili s aktivitami smerujúcimi k tomu, že kopec Prašivica môže byť využívaný ako ťažobný priestor ložiska nerastu. Zmenu využívania lokality však bolo treba zapracovať do územného plánu.

■ Vo februári 2019 obecné zastupiteľstvo schválilo obstaranie zmien a doplnkov č. 1 k Územnému plánu obce Podbiel a poverilo vtedajšieho starostu objednaním príslušnej dokumentácie a podpísaním zmlúv, pričom celé obstarávanie zaplatí podnikateľ. Dnes sú podklady hotové a zaplatené.

Na verejnom rokovaní obecného zastupiteľstva 5. decembra 2024 mali poslanci k tomu schváliť VZN k záväznej časti zmien a doplnkov č. 1 Územ-

ného plánu obce Podbiel. Išlo v ňom o zmenu účelu možného využívania lokality, nie schválenie otvorenia kameňolomu.

Na rokovanie zastupiteľstva prišli aj obyvatelia miestnej časti Zámotie, ktorých by sa ťažobná činnosť najviac dotýkala. Život im strpčoval už predchádzajúci lom Pod Pálenicou. Nechcú, aby sa situácia opakovala.

„Nebezpečne jazdiace nákladniaky, hluk, prašnosť, otrasy, zničené cesty, poškodené domy, starosti s mostom,“ vymenúvajú

stažené podmienky na bývanie. Po prvom kameňolome, už zatvorenom, ostala zdevastovaná krajina.

„Keď sa tam vyberiete na prechádzku, ocitnete sa akoby v mesačnej krajine. Je smutné, že kvôli jednému podnikateľovi prichádzame všetci o nádherné prírodné bohatstvo, to jediné, čo tu za mostom máme.“

Vplyv ťažobnej činnosti na životné prostredie posudzovalo ministerstvo v procese EIA, k navrhovanej činnosti vydalo v septembri 2022 súhlasné stanovisko. Ani vydanie tohto rozhodnutia však ešte neznamená, že ťažba môže začať.

V starom kameňolome, Pod Pálenicou, sa už neťaží. Je zrekultivovaný, na svahoch sa ujali stromčeky, kopu sutiny v strede využívajú urbánci na udržiavanie cesty.

Samotnému hlasovaniu o VZN k záväznej časti zmien a doplnkov č. 1 Územného plánu obce Podbiel predchádzala pomerne dlhá rozprava. Diskusia sa však točila okolo lomu.

Jozef Krupa, konateľ KRUPP, ktorý chce otvoriť nový lom na Prašivici, hovoril o výhodách domácej ťažby pri rozvoji obce, pomôcť chce materiálom pri úprave miestnych komunikácií v nových stavebných lokalitách, výhodnými cenami pre domáчих stavebníkov a ďalšími aktivitami. Aj v minulosti pomohol obci materiálom či prácou zadarmo.

Pokračovanie na 2. strane

Príhovor

Milí Podbielania,

v sobotu 14. decembra pocítil svojou návštevou našu obec otec biskup František Trstenský.

Z mnohých jeho myšlienok mi rezonuje práve táto - Vianoce sú pre všetkých. Preto sa aj ja prihovám vám všetkým, chcem vás všetkých pozdraviť a povedať, že Pán Ježiš sa narodil pre každého jedného z vás.

Zvlášť mám v srdci tých, ktorí možno prežívajú odsúdenie, že Boh ich odsúdil, cirkev ich odsúdila, ľudia ich odsúdili a že oni už nemajú miesto pri Bohu, v cirkvi, v chráme.

Práve týmto ľuďom chcem povedať, že Ježiš sa narodil aj pre nich a že Boh má pre nich otvorenú náruč, cirkev má pre nich otvorenú náruč a chrám má pre nich otvorené dvere.

Prijmite všetci moje pozvanie na slávenie vianočných sviatkov v našom kostolíku Návštevy Panny Márie.

Nosím vás vo svojom srdci a budem vás čakať. Máte otvorené dvere.

Na záver ešte myšlienka otca biskupa - Podstatou Vianoc je Ježiš.

Prajem vám požehnané vianočné sviatky, aby sa Ježiš narodil aj vo vašom dome, vo vašej rodine a v Tvojom srdci.

vdp. Matúš Oravec

■ **Dokončenie z 1. strany**

Poslanci zdôraznili, že nechcú brániť podnikaniu, avšak nemôže byť na úkor kvality života ľudí. Ďalší ale pripomenuli, že o zámere sa už v minulosti hlasovalo. „My sa teraz vyjadrujeme k tomu, čo už bolo schválené. Vtedy sme dali podnikateľovi šancu. Dnešným hlasovaním neschvaľujeme kameňolom. Súhlas k ťažbe musí dať banký úrad a iné inštitúcie. My len meníme a dopĺňame územný plán,“ pripomenul Ľubomír Kuboš.

Rastislav Malatinka pred rozhodnutím sa ako hlasovať, navštívil skoro všetky domácnosti na Zámostí. „Mali už skúsenosti s predchádzajúcim lomom, chcel som zistiť, v čom ich obmedzoval, čo im vadilo. Už vtedy mali námietky. Je pravda, že Jozef Krupa bol vždy ochotný sadnúť si s nimi za okrúhly stôl, to kvitujem.

Sľuboval odstránenie námietok, napríklad, že bude dopredu hlásiť odstrel, polievať cesty.“ Otázne však podľa Malatinku je, nakoľko sľuby dodržal a nakoľko presvedčil ľudí, že je schopný prevádzkovať nový kameňolom v daných intenciách. Ako dodal, bude hlasovať za väčšinový názor obyvateľov Zámostia.

„Každá podnikateľská činnosť vyplýva na ekonomický rast celej obce. Nemôžeme brať do úvahy názory len z jednej miestnej časti, v ktorej žije ani nie desať percent obyvateľov,“ zaznelo z publika. „Ak sa ťažba bude regulovať, môže priniesť prospech obci i stavebníkom. Áno, som na strane Zámostanov, ale nemôže viaznuť ekonomika obce.“

Zámostania ale s takýmto názorom nesúhlasili. „Keby ľudia z iných častí obce poznali, aké tu máme sťažené podmienky na život, prečo hovoríme kameňolomu nie, určite by sa veľa

z nich pridalo k nám.“

Po ukončení rozpravy pristúpili poslanci k hlasovaniu o zmene a doplnku k územnému plánu, ktoré by v ňom určili Parašivicu za ťažobný priestor ložiska nerastu. Štyria boli za, traja sa hlasovania zdržali. Za návrh nehlasovali Rastislav

Malatinka, Michal Sitek a Jozef Korčuška, hoci práve oni dali v minulom volebnom období zámeru zelenú.

Napriek nadpolovičnej väčšine návrh neprešiel, na prijatie VZN totiž treba až trojpätinovú väčšinu.

■ Lýdia Vojtaššáková

Obecní poslanci neschválili rozpočet na budúci rok

Znamená to, že obec bude hospodáriť v rozpočtovom provizóriu, nové projekty sa odkladajú.

Celkové príjmy na rok 2025 naplánovala obec na úrovni 1 444 428 eur rovnako aj vý-

davky. Na investičné projekty chce použiť peniaze ušetrené v predchádzajúcich rokoch v rezervnom fonde. Z nich najväčší je výstavba cesty Pod Pálenicou, na ktorú treba 350-tisíc eur. Podrobne rozpracovaný návrh rozpočtu na budúci rok, ako aj výhľad na ďalšie dva roky, dostali poslanci. Pre občanov bol k nahliadnutiu na obecnom úrade.

Hlavný kontrolór obce Miroslav Bulla potvrdil, že návrh rozpočtu je zostavený v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti a so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Upozornil na možné riziká vyrovnaného rozpočtu v prípade, ak transfer (podielové dane) zo štátneho rozpočtu bude nižší, ako si obec naplánovala.

Rizikom je podľa Bullu tiež naplánované využitie rezervného fondu vo výške 453 665 eur na investičné projekty, podľa neho sa nemal použiť v celej výške a mali sa hľadať iné zdroje financovania.

Ako povedal starosta Ján Si-

tek, v dnešnej dobe, vzhľadom na zdražovanie netreba stavby odkladať, a je lepšie investovať do nich svoje peniaze, ako si na ne brať úver.

V rozprave Rastislav Malatinka navrhol znížiť naplánovanú sumu na odmeny pracovníkov mimopracovného pomeru, takzvaných dohodárov, o 5-tisíc eur z 20 tisíc na 15-tisíc eur. Sú to peniaze, ktoré obec platí študentom či ďalším ľuďom za pomoc pri jednorazových prácach, napríklad pri čistení cintorína, kosení, maľovaní, jednoduchších stavebných prácach či inom zveľadovaní verejného priestranstva. „Je to najlacnejší spôsob využitia pracovnej sily a ľudia si môžu aspoň trochu zarobiť,“ vysvetlil starosta. „Ak by sme na to objednávali firmu, zaplatili by sme niekoľkonásobne viac.“

Rastislav Malatinka rozprúdil aj diskusiu o zúčtovaní dotácie TJ ŠK Podbiel, ale potom sa diskutovalo aj o občianskych združeniach a dotáciách všeobecne.

Návrh na zníženie sumy na dohodárov poslanci schválili,

iné návrhy na zmeny nepredložili. Žiadne pripomienky nepredložili ani poslanci ani občania počas zverejnenia návrhu na úradnej tabuli. Napriek tomu rozpočet na rok 2025 ako celok neschválili. Za predložený návrh hlasovali traja poslanci, proti boli štyria.

Neschválený rozpočet znamená, že obec bude hospodáriť v rozpočtovom provizóriu. Počas jeho trvania nemôžu výdavky v každom mesiaci prekročiť 1/12 celkových výdavkov prvého schváleného rozpočtu na rok 2024, teda pred jeho úpravami v priebehu roka. Obec tiež nemôže realizovať nové projekty a uchádzať o peniaze na ďalšie, tiež nemôže poskytovať dotácie. Z veľkých projektov sa tak počas provizória odkladá výstavba miestnej komunikácie Pod Pálenicou. V rozpočte bolo na ňu naplánovaných 350-tisíc eur presunutých z ušetrených peňazí v rezervnom fonde.

Stav rozpočtového provizória bude trvať dovtedy, kým poslanci nenájdu zhodu a rozpočet neschvália. ■ (LV)

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel
■ december 2024 ■ ročník 29
■ číslo 4

Vydáva Obecný úrad Podbiel ako nepredajnú publikáciu v náklade 350 ks.

■ Sídlo vydavateľa: 027 42 Podbiel 210, IČO 00314790

■ Šéfredaktorka: Ing. Lýdia Vojtaššáková. Redakčná rada: Mgr. Blanka Kontrová, Ing. Henrieta Schelingová Magerčáková, Mgr. Miroslava Siteková, Marián Vlčák

■ Kontakt: e-mail: redakciapodbiel@gmail.com, tel.: 043 / 5381 031

■ Grafická úprava: STAN

■ Tlač: Tlačiareň Kubík Námestovo

■ Evidenčné číslo: EV – 3335/09 ISSN 1339–6986.

Pribudne zelene, ubudne asfaltu.

Projektom plánujú zamedziť nepríjemnostiam s vodou

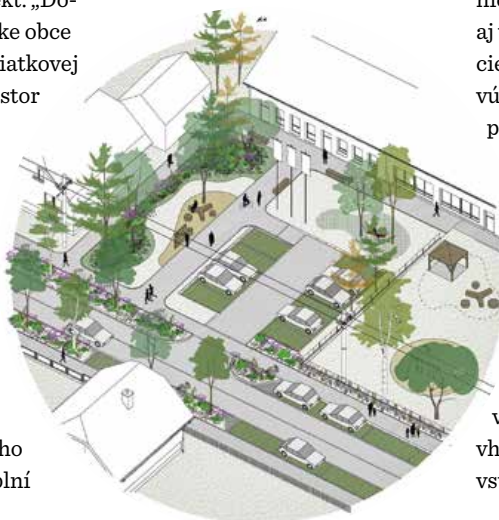
Architektonické štúdio M47_office pripravilo štúdiu na úpravu centrálneho verejného priestoru v Podbieli. Na decembrovom rokovaní obecného zastupiteľstva ju za autorský kolektív prezentoval architekt Nikolas Klimčák.

„Zámerom spracovania štúdie je predovšetkým zachytiť zrážkové vody na ulici medzi hlavnou cestou a základnou školou, ktoré následne stekajú do dvorov rodinných domov, a tiež priestor zrevitalizovať, spríjemniť a pripraviť na klimatickú zmenu,“ povedal architekt. „Dodatačne sme k požiadavke obce doplnili aj vstup do pamiatkovej zóny Bobrova raľa a priestor pred základnou školou.“

Pribudnú vsakovacie plochy

Na pohľad najvýraznejšou zmenou je nahradenie dvoch jednosmerných komunikácií jednou obojsmernou. Povedie stredom ulice, namiesto súčasného pásu zelene. „Ten už neplní

funkciu zachytávania dažďovej vody, stromy vymierajú, niektoré chýbajú a celok si vyžaduje náročnú starostlivosť,“ vysvetlil Nikolas Klimčák. „Novovytvorené vsakovacie plochy po oboch stranách cesty doplnené vhodnou vegetáciou sme navrhli

po celej dĺžke ulice s výnimkou vstupov k jednotlivým rodinným domom, rovnako ako aj pohodlný chodník pre obyvateľov obce.“

Riešenie priestoru pred základnou školou kladie dôraz na bezbariérovosť, komunitné priestory a bezpečnosť žiakov. Zmenou usporiadania komunikácie vzniknú aj pohotovostné parkovacie miesta pre naloženie a vyloženie detí.

Parkovanie pred obecným úradom architekti navrhli vpuštiť do nevyužívaného priestoru, tam vznikne tiež menšia pobytová plocha, kde bude umiestnená úradná tabuľa a sedenie.

Novousporiadané parkovanie pri nákupnom stredisku, ako aj vyššie spomínané parkovacie miesta, zredukujú asfaltovú plochu a budú riešené tak, že pomôžu vsakovaniu dažďovej vody kumulujúcej sa na spevnených plochách a hlavnej cestnej komunikácii cez obec.

O zmene rozhodnú poslanci

Architektonická štúdia navrhuje aj nové usporiadanie, vhodný mobiliár a revitalizáciu vstupu do pamiatkovej rezervá-

cie a hlavnej promenády. Táto časť štúdie musí byť v ďalších krokoch zámeru konzultovaná s pamiatkarmi.

„Úpravou zelene v celom riešenom území a vhodným výberom rastlín a drevín dôjde k výraznému zjednodušeniu jej údržby, čím docielime šetrenie verejných zdrojov, ale aj k lepšiemu zadržiavaniu vody,“ doplnil architekt.

Obecné zastupiteľstvo zobralo prezentovanú architektonickú štúdiu na vedomie. O tom, či obec centrum aj naozaj zmení, musia rozhodnúť poslanci. Štúdia nemá charakter projektu pre stavebné povolenie alebo inej záväznej projektovej dokumentácie.

Ako vysvetlil starosta Ján Sirotek, takéto zelené riešenie je vhodnejšie na odstránenie problému s vodou, ako vybudovanie dažďovej kanalizácie, ktorá tu chýba. Okrem toho vodárenské spoločnosti už z kapacitných dôvodov nechcú pripájať dažďovú kanalizáciu k splaškovej vzhľadom na vyšší úhrn zrážok. „Tento zámer má perspektívu, pretože štát i Európska únia podporujú zelené projekty,“ dodal.

■ Lýdia Vojtaššáková

Vlastníci majú možnosť predostrieť predstavy o svojich scelených pozemkoch

Pracovníci Pozemkového a lesného odboru Okresného úradu Námestovo sa začiatkom decembra stretli s vlastníckmi pozemkov v území, kde prebiehajú veľké pozemkové úpravy, aby si vypočuli ich predstavy o naložení s ich výmerou. Okrem toho boli na úradnej tabuli obecného úradu Obce Podbiel od 7. novembra zverejnené všeobecné zásady funkčného usporiadania tohto územia,

písomné námietky bolo možné podávať nasledujúcich 30 dní.

Od 14. novembra rovnako úradná tabuľa informovala o ná-

vrhu všeobecných zásad funkčného usporiadania lokalít Mlynisko a Lány, na ktorých prebiehajú jednoduché pozemkové

úpravy. V januári budúceho roka by mal OÚ Námestovo iniciovať stretnutia s vlastníckmi aj pozemkov v týchto lokalitách. S každým si dohodne ich návrhy na prípadné rozdelenie svojej výmery, spojenie s niekým či iné požiadavky. Termín môžu odvolať prípadné námietky proti zásadám funkčného usporiadania územia, ktoré bolo možné podávať do 15. decembra.

■ (LV)

Obec vydala nariadenia o poplatkoch, príspevkoch a nakladaní s odpadmi

Na rok 2025 prijalo obecné zastupiteľstvo päť nových všeobecne záväzných nariadení. Všetky sú zverejnené na webstránke obce v sekcii Zverejňovanie / VZN. Vyberáme z nich niektoré podstatné informácie.

VZN č. 2/2024 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 3/2023

Poplatok pre fyzickú osobu, ktorá má na území Podbiela trvalý alebo prechodný pobyt, alebo oprávnenie užívať alebo užíva nehnuteľnosť na iný účel ako podnikanie je 0,054

eur za jeden liter komunálnych odpadov.

Podľa objemu zberných nádob a intervalu vývozov je poplatok nasledovný:

Objem zbernej nádoby	Poplatok za jeden vývoz	Sadzba na 6 vývozov za 1 liter zbernej nádoby (2-mesačný interval) Červená nálepka	Sadzba na 13 vývozov za 1 liter zbernej nádoby (4-týždňový interval) Modrá nálepka	Sadzba na 26 vývozov za 1 liter zbernej nádoby (2-týždňový interval) Žltá nálepka
110 l	6,00 eur	36,00 eur	78,00 eur	156,00 eur
120 l	6,50 eur	39,00 eur	84,50 eur	169,00 eur
240 l	13,00 eur	78,00 eur	169,00 eur	338,00 eur

VZN č. 3/2024 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi

Cieľom toho nariadenia je stanoviť pre obec vhodný systém nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane objemových odpadov a odpadov z domácností s obsahom škodlivín a drobnými stavebnými odpadmi.

• **Zmesový komunálny odpad** je jeho pôvodca povinný pred uložením do zbernej nádoby triediť vyseparovaním jednotlivých zložiek a ukladať ho do na to určených zberných nádob. Nádobu musí byť označená farebnou nálepkou, ktorú prideli obecny úrad podľa frekvencie odvozu komunálneho odpadu – červená nálepka 2-mesačný odvoz, modrá nálepka 4-týždňový odvoz, žltá nálepka 2-týždňový odvoz.

Vid'harmonogram 1

• **Drobný stavebný odpad** môže jeho po dohode so zodpovedným pracovníkom obecného úradu a zaplatení poplatku odovzdať na triediacom dvore.

• Každý pôvodca odpadu je povinný zapojiť sa do systému triedeného zberu.

• Vytriedené odpady z obalov a odpady z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi – plasty, papier, sklo, kov, kompozity pôvodca ukladá do farebných 120 l nádob alebo vriec, ktoré dostanú obyvatelia obce na obecnom úrade alebo do farebných 1100 l zberných nádob umiestnených v obci, poprípade veľkoobjemových kontajnerov.

Vid'harmonogram 2

• Povinnosťou všetkých pôvodcov biologicky rozložiteľného odpadu (zo záhrad, po údržbe verejnej zelene, parkov a cintorína) je prednostne tento odpad kompostovať. Obecny úrad zabezpečí najmenej 2-krát ročne v mesiacoch apríl – máj a september – október jeho zber a prepravu na zhodnotenie, prípadne uloženie na skládku.

Elektroodpad sa zbiera minimálne 2-krát ročne, termín obec zverejní. Pôvodca ho prinesie pred dňom zberu na triediaci dvor.

Objemový odpad je komunálny odpad, ktorý sa svojou veľkosťou nevojde do používaných zberných nádob na zmesový komunálny odpad. Je to hlavne nábytok, okná, dvere a ďalšie, ktoré musia byť roztriedené a tak odovzdané. Obec zabezpečí odvoz týchto odpadov 2-krát za rok prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov rozmiestnených v zastavaných častiach obce. O dni zberu vopred informuje.

Zber textilu na opätovné použitie ako aj zber odpadového textilu zabezpečuje oprávnená osoba na nakladanie s odpadmi minimálne raz ročne, poprípade podľa potreby. O dni zberu bude obec vopred informovať.

Odpad z textilu sa zbiera do určenej zbernej nádoby na triediacom dvore.

• Všeobecne záväzné nariadenie určuje aj nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom, jedlými olejmi a tukmi, použitými batériami a akumulátormi, nespotrebovanými liekmi.

VZN č. 7/2024 o poskytovaní jednorazových dávok v hmotnej núdzi a mimoriadnych dávok obcou Podbiel.

• Jednorazová dávka v hmotnej núdzi sa poskytuje občanovi na základe individuálneho posúdenia žiadosti, pričom v odôvodnených prípadoch sa môže vykonať šetrenie v domácnosti. Možno ju poskytnúť do výšky preukázateľných nákladov a to:

- na zabezpečenie starostlivosti o deti v rodine do výšky 100 eur na každé dieťa,
- občana vyžadujúceho si osobitnú starostlivosť do výšky 100 eur.

• Mimoriadna dávka na pomoc občanovi je dávka, ktorá sa môže poskytnúť fyzickej osobe, ktorá sa ocitla v mimoriadne nepriaznivej sociálnej, finančnej a krízovej situácii. Obec ju môže poskytnúť na:

- odstraňovanie následkov živelných pohromy – do výšky 500 eur,
- starostlivosť o nezaopatrené dieťa iba jedným rodičom, resp. jedným zákonným zástupcom – do výšky 150 eur na každé dieťa,
- úhradu nákladov na liečbu závažného ochorenia žiadateľa – do výšky 500 eur,
- úhradu nákladov na zvýšené výdavky na školu, predvianočné obdobie alebo inú výnimočnú situáciu – do výšky 100 eur,
- ak sa narodili v rodine trojčatá a viac detí súčasne alebo opakovane dvojčatá – do výšky 300 eur,
- úhradu nákladov pre výnimočne talentované dieťa, ktoré reprezentuje školu alebo obec na súťažiach – do výšky 100 eur,
- iné nepredvídateľné skutočnosti na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva a starostu obce – do výšky 500 eur.

VZN č. 5/2024 o výške príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v škole a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnostiobce Podbiel.

- Zákonný zástupca žiaka uhradza mesačný príspevok na čiastočnú úhradu výdavkov za pobyt dieťaťa v materskej škole vo výške 20 eur.
- Na čiastočnú úhradu nákladov spojených s výchov-

no-vzdelávacou činnosťou školského klubu detí prispieva zákonný zástupca mesačne na jedného žiaka sumou vo výške 15 eur.

- Výška príspevkov na stravovanie v školskej jedálni je nasledovná:

	Príspevok na nákup potravín (eur/jedlo)			Príspevok na režijné náklady (eur/ hlavné jedlo)	Mesačný príspevok (20 dní, bez poskytnutia dotácie na stravu) plná výška (eur/ mesiac)	Mesačný príspevok po poskytnutí dotácie (€/ mesiac) Dotácia MŠ 1,40 eur Dotácia ZŠ 2,10 eur
	Desiata	Obed	Olovrant	0,60 eur	50 eur	22 eur
Materská škola Deti materskej školy	0,45 eur	1,10 eur	0,35 eur		43 eur	15 eur
	1,90 eur					
	1,55 eur		x			
Základná škola (žiak od 6 do 11 rokov I. stupeň)	x	1,50 eur	x	0,60 eur	42 eur	12 eur
Dospelý stravník (cudzí stravník)	x	2,20 eur	x	2,30 eur	90 eur	76 eur

VZN č. 4/2024 o poskytovaní finančných príspevkov pre dôchodcov

Obec Podbiel poskytuje dôchodcom príspevok na stravovanie, pri príležitosti Októbra – mesiaca úcty k starším a pri životnom jubileu. Stravovanie poskytne školská jedáleň. Výška úhrady príspevku je 1,00 eur za jeden obed z hodnoty stravy. Žiadateľ o poskytnutie príspevku na stravovanie predloží na obecnom úrade písomnú žiadosť a fotokópiou rozhodnutia Sociálnej poisťovne o priznaní starobného dôchodku. Výška príspevku z rozpočtu obce pre dôchodcov pri príležitosti mesiaca úcty k starším je 20,00 eur.

Príspevok 20 eur poskytne obec pri životnom jubileu 70 rokov, 75 rokov, 80 rokov a nad 80 rokov bude poskytnutý príspevok každý nasledujúci rok.

NEPREHLIADNITE

- Do 31. januára sú domácnosti povinné nahlásiť na obecnom úrade zmenu farby nálepky na vývoz komunálneho odpadu, prípadne zmenu veľkosti smetnej nádoby.
- Do 31. januára je povinnosť podať daňové priznanie k dani z nehnuteľností za rok 2024, ak ste v roku 2024 nadobudli pozemok, stavbu, byt, alebo vám zaniklo vlastníctvo k nim.

Viac informácií o VZN nájdete na webstránke obce, alebo načítaním tohto QR kódu do mobilu.

HARMONOGRAM VÝVOZU KOMUNÁLNEHO ODPADU PRE ROK 2025

rok 2024	Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December
nálepka žltá 3 a viac osôb	8. 22.	5. 19.	5. 19.	2. 16. 30.	14. 28.	11. 25.	9. 23.	6. 20.	3. 17.	1. 15. 29.	12. 26.	10. 24.
Nálepka modrá 2 osoby	22.	19.	19.	16.	14.	11.	9.	6.	3.	1. 29.	26.	24.
Nálepka červená 1 osoba	x	19.	x	16.	x	11.	x	6.	x	1.	x	24.

Od 1. 4. 2025 bude vývoz komunálneho odpadu namiesto Technických služieb Ružomberok zabezpečovať iná vývozná spoločnosť. O zmenách dátumov vývozu vás budeme informovať.

HARMONOGRAM VÝVOZU SEPAROVANÉHO ZBERU - PLASTOV A SKLA PRE ROK 2025

Mesiac	Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December
Deň	29.	26.	26.	23.	28.	25.	23.	27.	24.	22.	26.	24.

Poznámka: vývoz odpadu v dňoch sviatkov bude operatívne upravený podľa dohody vývozcu s obcou.

**Želáme vám
pohodové Vianoce
a aj v novom roku
2025 pevné zdravie,
veľa osobných
úspechov, pohody
a príjemných chvíľ
vo vašich rodinách,
ako aj čo najviac
dôvodov na radosť.**

**Starosta, kolektív
pracovníkov obecného
úradu a poslanci
obecného zastupiteľstva**

Minulosť nás formuje, budúcnosť inšpiruje

***Bol to večer plný príbehov, spomienok, dojatí, ale
najmä faktov. Verili ste, napríklad, že panovníčka
Mária Terézia písala na papier vyrobený v papierni
z Podbiela?***

zásobovacími konškými záprahmi, ktoré viezli pred zotmením potraviny a ostatný materiál smerom z Oravského Podzámku, či jednotlivé príhody podľa pamäti od miestnych.

Velmi zaujímavá bola prezentácia v podaní Matúša Krupu s názvom Konflikty vojen v priebehu od 1. storočia po poslednú, ktorú sám zostavil.

Súčasťou programu bol tiež zoznam historických, ale aj súčasných prezývok a priezvisk v obci podľa dvorov a ulíc.

O kultúrnu časť večera sa postaral Gabriel Turčák. Po piesni Za cisára pána, ktorú zahral na harmonike, mal pripravené staré vojenské výrazy: kurát – vojenský farár, šturm – útok, kolba – pažba, cvíbach – vojenský chlieb, alebo typické gajs – petrolej, ródle – sane, šprnāl – veľký klinec, firnajz – riedidlo.

V závere sa pri pohostení rozprúdila družná debata spomienok, ale napríklad aj fakt, že panovníčka Mária Terézia písala na papier vyrobený v papierni z Podbiela. Ladislav Krupa poznamenal, že základy starej papierne ešte existujú, len ich treba vykopat.

Spomienkové posedenie malo veľkú výpovednú hodnotu. Rozsiahle vedomosti prednášajúcich o miestnej histórii, ako aj talent podať ich s patričnou úctou, zanechali v poslucháčoch veľké citové dojatie.

Akoby duch minulosti cez každý príbeh, každú spomienku z večera bol prítomný a pripomínal, že my všetci sme dedičmi odkazu našich predkov.

Spomienkové stretnutie sa konalo v Penzióne Pod lipou 30. novembra. ■ Daniela Gondová

Spoločenská kronika

■ **Narodili sa:** Samuel Dolník, Andreas Turčák, Simona Mikulášiková, Vanesa Sroková, Adriána Danišová, Aurelius Neupauer

■ **Odišli do večnosti:** Mária Siteková, narodená v roku 1956, Libuša Loffajová, narodená v roku 1940, Vladimír Drndák, narodený v roku 1959, Zofia Hricová, rod. Gvorová, narodená v roku 1947

■ **Do manželského zväzku vstúpili:** Dávid Kanderka a Nikola Šrobková (obaja z Podbiela)

■ Jubilanti

V prvom štvrtroku 2025 oslávia životné jubileum: 70 rokov – Janka Slamková, 75 rokov – Vlasta Moresová, Pavol Pazúrik, Mária Pazúriková, 80 rokov – Ľubor Gráč, 85 rokov – Jozef Chomistek, Jozef Šuriňák, 90 rokov – Jozef Nabočík, 96 rokov – Ján Kudzběl

(OCÚ)

■ Milovníci histórie si pripomenuli 106. výročie vzniku Československej republiky, dobu, kedy sa tvorila história nášho štátu. Hlavnou myšlienkou podujatia bolo, aby si prítomní túto významnú udalosť nielen pripomenuli, ale zároveň vzdali hold všetkým obetiam svetových vojen, najmä však padlým rodákom z našej obce.

V úvode všetkých privítal hlavný organizátor podujatia Jozef Krupa. Na jeho slová nadviazal a v programe pokračoval Jozef Turčák. Podľa zoznamu jed-

notlivo čítal všetkých padlých Podbielanov a pár slovami priblížil ich rodokmeň. Na znak úcty pri každom prečítanom mene zazvonil zvončekom. Dozvedeli sme sa, že v prvej svetovej vojne padlo oveľa viac vojakov ako v druhej. Slova sa opäť ujal Jozef Krupa a spolu s Jozefom Turčákom porozprávali o udalostiach v Podbieli počas 2. svetovej vojny. O tom, ako sa nemecké vojská sústredili za Podbielom v priestore terajších rybníkov, o prestrelke medzi partizánmi a vojenským nemeckým trénom,

V Bobrovej rali opravili miestnu pamiatku

■ Typická podbielanská studňa už oddávna dotvára kolorit starej dediny. Kultúrno-sportová komisia ju opravila. Urobila novú vidlicu a váhadlo, ktorým sa spúšťa do studne vedro. Strom správneho tvaru mal Peter Smolár vyhladený v lese už dávno. Do práce sa pustila kultúrno-sportová komisia pri obecnom zastupiteľstve. ■MV

Pozývame vás

■ v utorok 31. decembra na Silvestrovskú zabíjačku
■ na koledovanie Dobrej noviny, bude 26. decembra od 13.30 h

■ o polnoci z 31. decembra na 1. januára na Novoročný prípitok pred obecný úrad
■ v sobotu 1. februára na turisticko-lyžiarsky pochod Oravskou Magurou

Pút k hrobom apoštolov nasýtila Podbielanov krásou viditeľnou i vnútornou

Nespočetné množstvo kostolov – od prekrásnych bazilik, cez menšie kostoly až po katakomby, kde sa schádzali prví kresťania, história prelínajúca sa s umením. Taký je Rím. Do tohto centra kresťanského centra zavítali v polovici novembra aj Podbielania.

„Rím je mesto viery, mesto, kde sa zrodila a rodí Cirkev, pút k hrobom apoštolov buduje kresťanskú identitu,“ zdôvodnil putovanie otec Matúš Oravec.

Už let lietadla z viedenského letiska oproti vychádzajúcemu slnku podľa pútnikov naznačoval, že letia do dní naplnených Božím Duchom a skvelými zážitkami. Až na pár výnimiek, všetci zavítali do Ríma prvý raz. Po Ríme a Vatikáne ich sprevádzal otec Lukáš Fejerčák, ktorý sa vyzná v Ríme, keďže tam študoval liturgiu a aj pracoval ako pápežský ceremoniál.

Bohu to najlepšie

Každý, kto príde do Ríma, je ohromený veľkoleposťou stavieb, krásou umeleckých diel. Na každom kroku je vidieť majstrovstvo dávnych staviteľov a umelcov. Prečo ľudia v minulosti stavali také majestátne kostoly? „Lebo chceli dať Bohu to to najlepšie,“ vysvetľuje otec Matúš. „Žili v chudobe, no vnímali, že to sú miesta, kde chceli akoby vstúpiť do neba. V rímskych bazilikách v minulosti bežne spávali bezdomovci, ktorých inde odmietli, ale v kostole boli doma, lebo Boh je ich otec.“

Jednou zo štyroch hlavných bazilik je Lateránska bazilika, prvé sídlo Svätého Otca, ktoré dal postaviť cisár Konstantín ešte v roku 313. Ďalšou je Bazilika sv. Pavla za hradbami, ktorá stojí nad hrobom apoštola Pavla. K hlavným pápežským patrí aj Bazilika Panny Márie Snežnej. Bazilika sv. Petra, s hrobom sv. Petra, je v súčasnosti nielen srdcom Vatikánu, ale aj srdcom Cirkvi.

„Všetko sú to veľmi silné a milostivé miesta, na ktorých, keď sa človek modlí, cíti Božiu prítomnosť,“ hovorí otec Matúš. „Snažili sme sa tieto baziliky, ale aj ďalšie miesta prechádzať v pokoji, na každom sme mali dostatok času na modlitbu.“

Osobitným požehnaním pre pútnikov boli sväté omše, skrz ktoré sprítomňovali Ježiša kňazi Lukáš a Matúš. Prvú slúžili v Kaplnke baziliky sv. Pavla za všetkých Podbielanov, zvlášť tých chorých. Ďalšie v katakombách, kde sa v ukývali prví kresťania pred prenasledovateľmi, v Bazilike sv. Klementa nad hrobom sv. Cyrila, v Kaplnke ústavu Sv. Cyrila a Metoda a v Bazilike Santa Maria Maggiore.

Nesmierne obohatenie

„Okrem bazilik, miest s uloženými relikviami či už Svätého kríža, Ježišovej koruny a množstvom iných, ktoré sme navštívili, sa ma veľmi dotkla návšteva Svätých schodov, ktoré sa nachádzajú v kaplnke neďaleko Lateránskej baziliky,“ hovorí Iveta Kanderková. „Pochádzajú z Pilátovho paláca v Jeruzaleme, po ktorých počas súdneho

procesu na Veľký Piatok kráčal sám Ježiš Kristus. Na znak úcty a pokánia sme vystupovali po schodoch na kolenách, pričom sme na každom stupni odriekali modlitby. Na konci schodov po ľavej strane ma zaujala freska povýšenia kríža – na Kalvárii dvíhajú Ježiša pribitého na kríži. Modliaci sa na kolenách s vďakou za všetky milosti, s prosbou za odpustenie a pomoc v trápeniach je na konci schodov On, ktorého vyzdvihli na kríži, aby nás všetkých pritiahol k sebe.“

Manželia Silvia a Václav Branníci cítili, že ich zmysly a duše boli nasýtené krásou viditeľnou i tou vnútornou. „Na audiencii pri Svätom otcovi Františkovi, sme počuli jeho slová blízko a napriek veľkému zástupu ľudí, bolo cítiť pokoj, aký sa dá cítiť na miestach modlitby a požehnaní,“ hovoria s tým, že sú Pánu Bohu vďační, že im bolo dopriať prejsť týmito svätými miestami. „Pút do Ríma považujeme za nesmierne obohatenie, silný duchovný zážitok putujúceho spoločenstva naprieč celým Rímom a jeho históriu. Ďakujeme našim duchovným otcom Matúšovi a Lukášovi, aj celému spoločenstvu za ich starostlivosť, obetu, modlitbu a požehnanie, z ktorého čerpáme aj v týchto dňoch.“

Ako sa po návrate domov pútnici zhodujú, aj keď to vraj bolo niekedy fyzicky náročné, povzbudení Duchom Svätým, v dobrej partii a vďaka neustále pozitívne naladeným a trpezlivým sprievodcom to zvládli s ľahkosťou.

■ Lýdia Vojtaššáková

Posuňme pomoc tam, kde je potrebná

■ Niekedy stačí málo, aby sme urobili veľkú zmenu v živote iných. Naša farská charita, hoci vznikla len nedávno, už stihla priniesť pomoc tým, ktorí to potrebujú. Vďaka vašej podpore sme mohli zabezpečiť prvé zdravotnícke pomôcky, ktoré dnes uľahčujú život chorým, imobilným a ich rodinám.

Radi by sme vás preto oslovili s prosbou o darovanie. Ak máte doma nevyužitú polohovateľnú posteľ, chodítko, invalidný vozík, prenosné WC, plienky či iné zdravotnícke pomôcky, ktoré u vás možno už len zaberajú miesto, môžu byť pre niekoho iného kľúčom k väčšej samostatnosti, úľave od bolesti či dôstojnejšiemu životu. Následne budú darované veci k dispozícii na ďalšie zapožičanie pre tých, ktorí ich potrebujú.

Vďaka vašej štedrosťi sme už mohli pomôcť prvým ľuďom – od seniorov, ktorí si zapožičali chodítko, po rodinu, ktorej pomáha invalidný vozík či plienky pre svojich blízkych. Tento úspech by však nebol možný bez vás, ktorí ste neváhali a darovali pomôcky, alebo prispeli inou formou pomoci. Ďakujeme vám. Vaša podpora nie je len praktická. Je to odkaz, že v našej farnosti si navzájom pomáhame tam, kde je to potrebné.

Ak máte záujem darovať zdravotnícku pomôcku, pomôcť iným spôsobom, získať viac informácií, alebo si potrebujete niektorú z pomôcok zapožičať, neváhajte kontaktovať Miroslavu Bullovú – tel. č. 0907 852 856 alebo Miladu Tmákovú – tel. č. 0910 109 571. Spolu dokážeme pomôcť – jeden dar, jedno gesto lásky naraz.

■ Michal Sitek

Stretnutia i prekvapenie. Jeseň sa niesla v duchu úcty k starším

■ V októbri spoločné posedenie v domácej kultúrno-sportovej hale, návšteva družobnej obce Neverice a v decembri ich prekvapil Mikuláš. Seniori si to vážia.

■ Mesiac úcty k starším patrí už roky neodmysliteľne do kalendára akcií organizovaných obcou. Jej zástupcovia to však neberú ako povinnosť, ale ako poďakovanie ľuďom za roky práce pre dedinu a ľudí v nej žijúcich. Seniorom, svojim starým rodičom, vyjadrili lásku a vďaka na stretnutí pri príležitosti Mesiaca úcty k starším aj deti materskej a základnej školy pesničkami, básničkami či melódiami.

■ Druhým októbrovým podujatím pre seniorov bola návšteva

Neveríc. Do tejto družobnej obce cestujú Podbielania od roku 1998 každý druhý rok, na oplátku zas medzitým prichádzajú Neveričania k nám. Tentokrát pozýval na družobné posedenie seniorov starosta Neveríc.

„Opäť nám pripravili veľmi zaujímavý program,“ hovorí Vierka Strážnická. „Začínal prehliadkou Zámku Topolčianky, v ktorom sme mali možnosť vidieť historický nábytok, dobové zariadenie, vyšívané závesy a mnoho ďalších dobových predmetov. Mňa veľmi zaujala keramika, keďže ju mám rada, bola naozaj krásna.“

Popoludňajší hlavný program v sále kultúrneho domu, ktorý bol hojne naplnený neverickými seniormi, otvorili deti z ta-

mojšej materskej školy, potom prišla na rad Ženská spevácka skupina Senková. „Vystúpili sme s pásmom Perinárky.“

Nasledovali príhovory starostov oboch družobných obcí, obec a zábava pod taktovkou živej kapely.

■ Tretia jesenná akcia seniorov sa síce začala bežne, ako jedno z pravidelných týždenných stretnutí členov miestnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v ich klube. No zrazu, znenazdajky, vstúpil do miestnosti Mikuláš, zaspieval, zarecitoval. „Naozaj nás prekvapil, nečakali sme to,“ hovorí Vierka Strážnická. „Navyše, z košíka začal vyberať a rozdávať balíčky. V každom bol maličký perníkový zdobený Mikuláš, dukát, pár orieškov a cukríkov. Bolo to veľmi milé prekvapenie.“ Pod maskou Mikuláša sa skrývala Danko Lukáčeková.

■ LV

Neprišli si len po darčeky, chceli sa aj stretnúť

■ Ulicami zneli veselé predvianočné melódie, k obecnému úradu smerovali takmer všetky deti z dediny. Vedeli, že tam má prísť Mikuláš. Nezaskočilo ich ani počasie, ktoré sa tesne predtým snažilo ulice trochu zabieliť.

„Teším sa,“ hovoril Filip (8). „U nás bol už aj ráno, našiel som balíček v topánkach.“ Ako dodal, večer predtým si ich musel na vyzvanie mladšej sestry vyčistiť.

Čakanie na postavu Mikuláša si nielen deti, ale aj ich rodičia či starí rodičia, spríjemňovali vianočným punčom a rozhovormi. „Áno, dostaneme aj balíček, ale prišiel som tu najmä pre

dobry pocit a veľké zhromaždenie detí z našej dediny,“ povedal Marko (13). On aj Lukáš (11) už chodia do školy v Nižnej, preto tu radi stretnú mladších kamarátov. Aj Petra (12) tu prišla kvôli kamarátkam, aspoň si viac povrávia. „Mikuláš je fajn sviatok, ale na Vianoce sa teším viac,“ dodal Lukáš.

Krátko po tretej popoludní k veselej spoločnosti prichádza očakávaný patrón detí v sprievode troch anjelíkov. Počul vraj, že v Podbieli žijú dobré deti, tak dorazil aj napriek pokazeným saniam.

To už organizátori akcie vynášajú z obecného úradu škатуle s 250 balíčkami, ktoré pripra-

vila obec s pomocou sponzorov. Anjelici sa chopili práce a v mene Mikuláša ich rozdávali. Kto chce, prehodí s Mikulášom pár slov či sa s ním odfotí.

Obdarovávanie detí 6. decembra je spomienkou na svätého Mikuláša, ktorý sa stal známym pre svoje láskavé a štedré skutky a zázraky. Bol kňazom a neskôr biskupom, žil v 4. storočí v meste Myra v dnešnom Turecku. Hoci je Mikuláš predovšetkým sviatkom pre deti, aj dospelí si ho vedia pekne uctiť.

Historickú postavu Mikuláša stvárnila v Podbieli Jozefína Krupová, anjelov Viktória Melníková, Linda Sroková a Viktória Gondová.

■ LV

■ Po ukončení vysokoškolských štúdií v Bratislave a neskôr v Oxforde, odchádza mladá rodinka z Podbiela žiť do anglického mesta Manchester. Po troch rokoch práce v medzinárodnom biznise, zakladá Anna Pazdurová, mama Sofie, Slovenskú školu a komunitu v Manchestri, ktorá vstupuje do histórie ako prvá slovenská škola pre prvú generáciu slovenských detí v Severnom Anglicku. Neskôr je aj zakladajúcou členkou Asociácie slovenských vzdelávacích centier v Spojenom kráľovstve, ktorá je aktívne prepojená aj na slovenské organizácie a univerzity. Anna je v nej dnes zodpovedná za oblasť kultúry. Je tiež priamo zaangażovaná v mnohých nových projektoch pre tamojšie slovenské školy a spolupracuje so Slováckmi vo svete.

Snažíme sa byť vždy o krok vpred, hovorí o slovenskej škole v Manchestri Anna Pazdurová

Od mladosti vraj mala silný pocit, že chce vytvoriť niečo s pozitívnym vplyvom na život ľudí a niečo dobré a inovatívne po sebe zanechať pre ďalšie generácie. Najviac jej prácu asi vystihuje slovo poslanie.

Nahrádza starých rodičov

Popri riadení firmy a manažmente medzinárodných projektov chce Anna Pazdurová urobiť aj niečo pre dobro ľudstva. „Spočiatku som myslela na pomoc bezdomovcov, lákala ma aj práca s deťmi, ale tu, v Spojenom kráľovstve treba na to rôzne certifikáty a ja som vtedy žiadne nemala,“ hovorí. „Tak som si dala do novin inzerát, že na soboty a po večeroch hľadám nejakú charitatívnu činnosť.“

Pozvali ju do českej školy, chvíľu tam pomáhala. Po čase sa však rozhodla pomáhať čisto slovenskej komunite.

A tak v roku 2017 zakladá Anna Pazdurová Slovenskú školu a komunitu Manchester. „V Spojenom kráľovstve žije teraz prvá generácia slovenských detí. Nemajú tu starých rodičov ani žiadnu rozšírenú rodinu, sú tu s mamou a otcom a ak majú šťastie, majú aj súrodencov,“ zdôvodňuje počiatok svojich aktivít. „Žijú iba v tej svojej bubline, v anglickom prostredí s minimálnou šancou, aby si zachovali slovenský jazyk, kultúru a tradície.“

Aktivita školy pre Slovákov z prvej generácie rozbiehala Anna, ako jej riaditeľka, sama na dobrovoľníckej báze. Urobila letáčky, dala na sociálne siete a začala robiť marketing. Na prvý zápis prišlo okolo 25 detí.

Stretli sa úplne neznámi ľudia. „Budovať komunitu je tu dôležité. Slováci sa spočiatku, na rozdiel od Poliakov a Čechov, akoby báli spájania,“ hovorí. „Navrhla som im urobiť niečo dobré pre naše deti a ďalšie generácie. Ak to neurobíme my, nikto to už neurobí.“

Vyhľadáva novinky

Pôvodne len víkendová a večerná aktivita naberala časom omnoho hlbšie rozmery. K vyučovaniu slovenčiny Anna pridáva organizovanie eventov s národnou tematikou za účelom zachovania tradícií, zakladá folklórny súbor Slováčik. Pre deti, ktoré v niečom vynikajú, alebo ktoré spravili niečo výnimočné, či už v kultúre, športe, charite, alebo ak majú nejaký zaujímavý talent, spoluorganizuje s asociáciou súťaž Slováčik roka, dnes už prijímajú nominácie z celého UK a asociácia a škola aktívne spolupracuje aj s Ambasadou SR v Londýne.

Tento školský rok zaviedla škola, ako prvá v celom Spo-

jenom kráľovstve, do osnov aj kreatívne workshopy zamerané na poznávanie prvkov slovenského kultúrneho dedičstva zapísaných v UNESCO pre teenagerov a dospelých. Hneď prvý workshop, na ktorom maľovali čičmiansky vzor, mal úspech. Postupne sa tento predmet dostane aj do ďalších slovenských škôl v UK.

Suprenovinkou v komunitnej škole v Manchestri je vznik ochotníckeho Slovenského divadla Manchester, ktorého založenie iniciovala a zorganizovala Anna v spolupráci s talentovaným česko-slovenským tímom, jeho mentorom bude profesionálne divadlo Slovak Theatre London. Plánujú vystúpenia medzi slovenskou komunitou vo svete.

Ani tu ešte výpočet aktivít Podbielanky z zahraničí nekončí. Aby spopularizovala folklórne dielne, ktoré už bežali pár rokov, predstavila k tomu a zorganizovala prvú módnú prehliadku tradičných odevov v UK a pozvala na ňu televíziu. „Zohnala som

takmer 40 krojov od Slovákov žijúcich v celom UK. Ťahákom ďalšieho ročníka, ktorý bude organizovať v Londýne, by mala byť jedna z nedávnych víherkyň Miss Slovensko.

Slovenské deti zo školy už tradične navštevujú starších osamelých ľudí v domovoch dôchodcov pred Vianocami. Zároveň slovenské deti vyrastajúce bez starých rodičov majú možnosť nahliadnuť do sveta starších a zároveň sa naučiť charitatívnemu duchu.

Projekt Portréty Československej Británie

„Dnes mám v tíme okolo 15 ľudí, väčšinou dobrovoľníkov“ hovorí Anna. „Robíme to ako komunitnú činnosť, zadarmo. Platím iba učiteľky slovenčiny a účtovníčku, a tiež prenájom priestorov, poistenie a nevyhnutné výdavky na chod školy. Peniaze? Máme to, čo zoženiem, len aby to fungovalo.“ Príspevky od rodičov za jazykové hodiny ani zďaleka nepokrývajú celú činnosť.

„Všetky tie aktivity nerobíme len pre tých, ktorí sú tu teraz. Úžasná je predstava, že slovenská škola v Manchestri bude existovať aj pre ďalšie generácie. V New Yorku taká funguje od roku 1911, korene centra Slovákov v Chorvátsku siahajú do roku 1863. „Pri nedávnej osobnej návšteve týchto inštitúcií vo svete som sa akoby posunula v čase – predstavila som si, kde sme teraz my a kde budeme o šesť generácií. Ja nečakám, že moje právnickatá budú chcieť chodiť každú sobotu na hodinu slovenčiny, ale chcem, aby poznali slovenské nehmotné kultúrne dedičstvo a vedieť, odkiaľ prišli.“

Anna Pazdurová bola v roku 2024 nominovaná do projektu Slovak Theatre London – Portréty Československej Británie, organizovanej Slovak Theatre London. Okrem aktivít v súvislosti s komunitnou činnosťou dostala túto nomináciu aj za profesionálny a podnikateľský prínos Slovákov k pracovnému trhu Spojeného kráľovstva v automobilovom priemysle a realitnom trhu s viacerými manažérskymi globálnymi oceneniami.

■ Lýdia Vojtaššáková

■ Nielen jeho priami predkovia boli emigranti. Boli nimi aj ich príbuzní. „Rozdiel medzi Anglosasmi a Slovanmi je v srdci a duši,“ hovorí Ing. Viliam Karisný. „Slovania, aj keď vyrastú na kamenistej pôde a odídu do sveta, vždy sa vracajú. „Ako vtáci urobia brnk a letia nazad do tej biedy. Keď nemôžu fyzicky, tak sa vracia duša.“ Aj preto takých volali v Kanade birds of the sea – vtáci mora.

Imrich Štefanek Karisný, starý otec Viliama Karisného, prežil v Amerike 20 rokov, štyrikrát sa vrátil domov. Jeho otec Ján tam strávil nepretržite skoro tretinu života, ďalšie brnknutie cez more mu znemožnila zmena režimu v Československu. Viliama vystaňovanie sa do sveta odradil zážitok za železnou oponou z roku 1969. Jeho dcéra sa však po Nežnej revolúcii a otvorení hraníc do krajiny starého otca odsťahovala. Žije tam už dvadsať rokov.

Túžba zmeniť život

Koncom 19. a v prvých dvoch desaťročiach 20. storočia odišlo z Uhorska do Ameriky viac ako pol milióna Slovákov, medzi nimi aj veľa Podbielanov. Súčasťou tejto obrovskej vlny emigrácie bol aj Ján Štefanek Karisný (*1894 – +1978) z Podbiela. Prvý raz okúsil Kanadu so svojimi rodičmi ako päťročný. Jeho otec si myslel, že tam budú štyri až päť rokov, zarobí peniaze a vrátia sa. Ale doma mu zomrel otec a gazdovstvo potrebovalo chlapecké ruky. Vrátili sa.

„V otcovi však táto skúsenosť s iným svetom zanechala stopy natoľko, že vedel, že pri prvej príležitosti sa za more vráti,“ hovorí Viliam. „Hoci vyrastal v gazdovskej rodine, ktorá mala dostatok pôdy a slušné gazdovstvo na úrovni Podbiela, myšlienka, že zmení svoj život, aby nemusel celý život len hrdlačiť, ho už neopustila.“

A tak v marci 1912 sadá 18-ročný mladík na rebrňák, v Trstenej sa lúči s otcom a druhou matkou a odchádza s pašerákom do Poľska na vlak.

Do Kanady prišiel Ján Štefanek Karisný (na fotografii vľavo) ako nevyzretý mladík.

Volali ich vtáci mora.

Emigrácia je súčasťou jeho rodiny po mnoho generácií

■ Lýdia Vojtaššáková

Záujem Viliama Karisného o históriu a tému vysťahovalectva je spojený so životom jeho otca i starého otca v Amerike. Dnes tam žije jeho dcéra a vnučky.

V prístave Gdansk v Baltskom mori vstupuje na starý parník Germanika. Cieľ plavby – prístav Halifax na pobreží Kanady znamená pre neho nový začiatok.

Americký zázrak

Podľa Viliama Karisného to nebolo len tak, že Slováci, ale aj mnohé iné národy, emigrovali na prelome storočí do Ameriky. Osídľovanie tej krajiny bol na začiatku priemyselnej revolú-

cie organizovaný proces, krajina potrebovala lacnú pracovnú silu. „Aj naša chudoba a bieda dopomohla k americkému zázraku.“

Väčšina imigrantov z vtedajšieho Uhorska robila v baniach, oceliarniach, Ján začal na stavbe železnice. „Prvé, čo môj otec urobil, bolo, že zahodil krpce a súkenné nohavice, aby zamestnávateľ nevnímal ako Slováka,“ popisuje príchod svojho otca do kanadského mes-

ta Revelstoke Viliam Karisný. „Prihlásil sa na košpondenčný kurz angličtiny, rovnako získal aj titul diplomovaného strojnika. Tak sa mu podarilo získať miesto strojného technika, šoféroval, robil na bagri, čo bolo privilegiom len Kanadanov či Američanov. Pre cudzinca to znamenal vrchol.“

Raz si hore, raz zasa dole, taký je život. Koncom 20-tych rokov minulého storočia dochádza v USA a Kanade k hospodárskej kríze. Firmy krachujú a cudzinci prichádzajú o zamestnanie ako prví.

Šikovný osadník

Ján Karisný reaguje na hospodársku krízu rozumne. Zarobené peniaze investoval do kúpy pozemku. Štát síce cudzincom pôdu i dotáciu dával aj zadarmo, avšak podmienkou bolo získanie kanadského občianstva. To Ján nechcel obávať sa z toho vyplývajúcej brannej povinnosti.

Vyhrnul si rukávy a púšťa sa do podnikania. Postavil drevený dom, autoservis, blízkosť pomerne frekventovanej cesty využil na vybudovanie čerpacej stanice pohonných hmôt. Poskytoval ubytovanie s raňajkami. Ako prvý v tejto oblasti založil pestovanie čerešní. Bola to rarita, lebo dovtedy sa čerešne dovážali z USA. Bol aj prvým osadníkom, ktorý postavil vodné koleso ako pohon na výrobu elektrickej energie, svietil žiarovkou, počúval rádio, jazdil na červenom Forde.

„O všetkom tomto mi otec rozprával, otváral mi oči, že svet nie je iba Podbiel, Orava či Československo,“ hovorí Viliam. Rád som počúval všetky tie zážitky, poznatky a skúsenosti z jeho života.

Návrat domov

Ján Štefanek Karisný sa vrátil domov v roku 1938 ako amerikan. Za 25 rokov si dokázal veľa zarobiť, keďže bol slobodný a za celý ten čas vraj nevyпил viac ako liter alkoholu.

Koncom roku 1939 sa oženil, s manželkou Štefaniou mal štyri deti. „Po roku 1948 sa chcel vrátiť aj s vtedajšími troma deť-

Aj keď sa Ján Štefanek Karisný (vpravo) vypracoval na strojníka a vodiča, ako cudzincovi mu prideliť nepohodlné staré auto.

Po 25 rokoch odchádzal z Kanady ako uznávaný muž.

mi, už mu to nebolo dovolené, komunistický režim zatvoril hranice. Rok 1948 so znárodnením a mena peňazí ho pripravili o zvyšok úspor aj majetku. Keď odchádzal na dôchodok, z Kanady nedostal nič, doma mu roky odpracované v zahraničí neuznali.

„Obdivoval som ho, že to nevzdal, ostal pre mňa symbolom pevnej vôle,“ dodal Viliam. „Zomrel v roku 1978 ako človek bez peňazí, hoci si ich poctivo dokázal v cudzom svete zarobiť.“

Bolo to, akoby hľadanie ihly v kope sena. No keď som objavil Gray Creek, poskočilo mi srdce.

Ďalšie generácie

Nielen Viliamovi priami predkovia boli emigranti. Boli nimi aj ich príbuzní. „Ja sám som sa emigrantom nestal, hoci som už v živote pred takým rozhodnutím stál, ako sa hovorí na ostří hrany. Bolo to vo Veľkej Británii, Škótsku v roku 1969. Keď som tam už ako vysokoškolský študent strojného inžinierstva odchádzal na medzinárodný mládežnícky kemp, stará mama sa so mnou lúčila akoby navždy, mysliac si, že idem do zasľúbenej zeme. Keď sme sa po troch týždňoch mali vrátiť domov, ostatných 21 českých vysokoškolákov z partie mi ponúklo, že ma priberú ku svojej skupine, ktorá

mala už všetko vybavené emigrovať do Kanady. Ich pozornosť ako Slováka som si asi získal tým, že už na začiatku som ako jediný neprijal podmienky vedenia kempu a radšej som išiel autostopom spoznávať neznáme Škótsko.“

A tak sa Podbielan z celej československej skupiny vrátil domov sám, avšak, ako hovoria, s otvorenými očami. „Bohu vďaka, že v mojom prípade taktó zaúradoval a určil moje miesto pre život doma, s manželkou Dankou, dcérami Vilmou a Danielou.“

Tak ako Viliama vychovával jeho otec, že existuje aj iný svet, vychovával aj on svoje dcéry. Výsledok? Dcéra Daniela sa do krajiny, kde jej predkovia mnoho rokov pracovali a mnohí tam natrvalo zostali, vrátila. Žije tam už 20 rokov. „Ona aj naše dve vnučky sú občianky Kanady.“

Naplnená túžba

Prvý raz letel Viliam Karisný s manželkou Dankou do Ka-

nady na svadbu dcéry Danky. „Áno, táto udalosť bola prvoradá, ale zároveň som mal v pláne zozbierať čo najviac informácií o Slovákoch, ktorí sa nevrátili nazad na Slovensko, ale chceli tam žiť. Navštívil som cintoríny s mnohými slovenskými menami, aj s rovnakými, aké doteraz máme aj v Podbieli. Našiel som tam aj hrob jedného z mojich predkov, otcovho bratranca, ktorý sa tiež volal Ján, a ktorý ako baník umrel asi ako 21-ročný na zápal pľúc.“

Najväčším snom syna emigranta však bolo stať na mieste, kde jeho otec žil posledné roky. Vidieť tie hory, z ktorých zviezol vodu do čerešňového sadu, dotknúť sa diela jeho rúk.

A tak pri druhej návšteve Kanady zašiel s rodinou do starého baníckeho mesta Nelson, o ktorom vedel, že tam chodieval otec do banky. Odtiaľ vyrážali hviezdico do okolia hľadajúc zábery na fotografiách. „Bolo to akoby hľadanie ihly v kope sena,“ spomína Viliam.

Sen sa naplnil až neskôr. „Bo-

lo to Božie riadenie, keď mi raz z otcovej písomnej pozostalosti vypadol list. Otec ho dostal ako odpoveď z jednej fabriky, keď zháňal podklady k dôchodku. Stálo v ňom: Áno, pamätám si Ťa John. To si Ty, ktorý si býval v Gray Creek.“

Daniela potom našla miesto s benzínkou, kde pred zhruba 80 rokmi stála aj benzínka starého otca. Našla aj muža, ktorému meno Karisný vyvolalo spomienky na kerosene Johna.

„V roku 2016 som sa s tým mužom stretol aj ja,“ dodal Viliam. „Volá sa Tom Timberly, bol majiteľom obchodu a najmä chodiaca história. Napísal aj knihu o Gray Creek. Môjho otca tam popisuje asi trikrát ako pioniera a nositeľa pokroku medzi domorodcami. Navyše, našiel som aj vodné koleso z nehnijúceho cédrového dreva.“

Okrem vydanej knihy Tom uverejnil aj článok o Jánovi Štefanekovi Karisnom. Vraj ho nazývali kerosene John (petrolejový Ján), pretože robil s olejom, benzínom a petrolejom pri servise aut. Jeho meno s dlhou koncovkou Štefanek Karisný sa Kaňadanom vyslovovalo ťažko, preto ho premenovali na Karisini, akoby bol Talian, a všetci ho poznali ako petrolejového džona.

Manželia Danka a Viliam Karisnovci sú aj doma nasiaknutí príbehmi emigrantov.

Fenoménu vystaňovalectva sa Viliam Karisný venuje dlhodobo. Fakty, spojitosti, úvahy na túto tému i príbehy svojich predkov, ako aj ďalších emigrantov, spísal a uložil na stránku www.podbielpovedky.sk spolu s mnohými poviedkami či a zamysleniami. ■

Krátko zo školy

■ Začiatkom decembra sa prváci a predškoláci učili korčuľovať, zašli do haly Altis. Pod vedením skvelých trénerov sa naučili správne padať, vstávať, hrovou formou kľzavým pohybom pohybovať na ľade. K dispozícii mali pomôcky, prekonávali svoj strach, posúvali limity a hlavne zábavnou a nenásilnou formou sa tešili z každého úspechu.

■ Školáci sa zapojili do aktivity Anjelský list pre odsúdených. Vyzdobili vianočné pohľadnice a napísali pozdrav pre konkrétného odsúdeného.

■ Žiaci zo školského klubu detí tešiac sa na príchod zimy a Mikuláša strávili začiatkom decembra jedno popoludnie výrobou vianočných ozdôb.

■ Gratulujeme. Tretiaci a štvrtáci reprezentovali školu v celoslovenskej online informatickej súťaži iBobor a riešili úlohy zamerané na informačné a komunikačné technológie a kreatívne využívanie moderných technológií. V 3. ročníku sa svojím výsledkom štyria žiaci zaradili medzi úspešných riešiteľov, najlepším tretiakom bola Laura Šprláková. V 4. ročníku sa tiež štyria žiaci dostali medzi úspešných riešiteľov a najlepším z nich bol Jakub Kováč.

■ Pri príležitosti Pamiatky zosnulých – Dušičiek sa škola opäť zapojila do výzvy Viac lásky – menej plastu. „Učíme žiakov prejavovať úctu zosnulým a zároveň prejavovať rešpekt voči životnému prostrediu tým, že pripravíme výzdobu z prírodných materiálov a budeme inšpirovať okolie, ako znížiť množstvo odpadu na cintorínoch,“ vysvetlili učiteľky.

■ Pestrofarebná jeseň inšpirovala žiakov ŠKD k výrobe šarkanov. Zabavili sa ich púšťaním na Šarkaniáde.

Školáci sa naladili sviatočne

■ Nech sa počas nastávajúcich sviatočných dní spoja vaše myšlienky a srdcia do jednej túžby – prežiť vianočné sviatky, ale aj ďalšie dni, ktoré po nich prídu, vo vzájomnej láske a harmónii.

Pokojné a požehnané vianočné sviatky a všetko dobré v novom roku prajú zamestnanci a žiaci ZŠ s MŠ v Podbieli.

Keď zima sa zmení na kraj biely, všetko je tiché, svet zázračný je celý. Vo vzduchu cítiť vôňu škorice, svetielka svietia do našej ulice. Vianočný stromček v izbičke svieti, deti si šepkajú: Ježiško, kde si? Darčeky balíme, lásku v nich skrývame, spomienky krásne v srdciach schovávame. Snehové vločky nám spievajú ticho, deje sa zázrak, čo zahrieva vnútro. Rodinka spolu pri stole sedí, pokoj a šťastie si každý cení. Zázraky Vianoc nech svetlo prinesú, nech lásku a pokoj srdcia naše unesú. Na chvíľu zastavme, cíťme ten čas, veď Vianoce patria každému z nás.

Oliver Branický, 4. ročník

Aj v Podbieli v izbách už sú vianočné stromčeky, na nich sa ligocú farebné zvončeky. Zvončeky zvonja každému do dialky, že idú Vianoce krásne ako z rozprávky. Pod stromčekom deti nájdu si darčeky a v rodine prajú si šťastia, zdravia naveky.

Keď v každej izbe sviečka na stole tíško horí, tak želajme si všetci pri stromčeku z hory: Šťastné a veselé tieto sviatky majte, v pokoji s rodinou si ich užívajte.

Anetka Kubošová, 4. ročník

Keď na Vianoce zvonček v izbe zazvoní, tak stromček celý dom nám krásne vyzdobí. Krajina zázračná sa v bielom snehu máča a deti radujú sa, že je vonku taká krása. Ježiško deťom, ktoré rád má, pod stromček veľa darčiekov dá. V listoch povedali mu svoje prania veľké či malé a on darčeky pošle po našej mame.

Ela Pazdúrová, 3. ročník

Na Vianoce slávime narodenie Ježiša Krista. Oslava sa začína Štedrým dňom. Bohatosť zásob na stole je prejavom vďačnosti za to, čo nám Boh požehnal. Páči sa mi spievať piesne o Ježišom narodení.

Maroš Liška, 4. ročník

Pokojné, požehnané. Obdarúva sa, uctieva sa, modlí sa. Oslavujeme narodenie malého Ježiška. Rodina. Alžbetka Čuporáková, 4. ročník

Ked' ideme kolo domu, vinšujeme vám každému

Pred mnohými rokmi vianočné trhy poskytovali potrebné potraviny a teplé oblečenie na zimu. Dnes ide najmä o miesto, kde sa môžu ľudia stretnúť, užiť si vianočnú atmosféru, nakúpiť darčeky, či pochutnať si na punči a iných dobrotách.

■ V Podbieli je neodmysliteľnou súčasťou trhov aj vianočný koncert v podaní detí zo základnej i umeleckej školy a Ženskej speváckej skupiny Senková. Tak tomu bolo aj tentokrát – v tretiu adventnú nedeľu.

„Podťe spolu s nami na cestu,“ pozvali na úvod vianočnej besiedky zaplnenú sálu Lacko, Viktorko a Miško. „Vydáme sa vianočnou krajinou a budeme hľadať zmysel Vianoc.“

Na javisko pozvali žiakov základnej i umeleckej školy, každý niečím prispel k navodeniu

predvianočnej atmosféry – básničkami, pesničkami, tancom, pohybom, zneli flauty i heligónka.

Programom vianočného koncertu sprevádzala Radka Čuporáková.

Takmer zabudnuté koledy

Speváčky zo Senkovej zaujali publikum skráteným vianočným pásmom, ktoré nacvičili ešte v začiatkoch svojho verejného vystupovania so speváčkou ľudových piesní Helenou Záhradníkovou. Ako vtedy, aj

teraz sa k nim pridali aj muži.

„Ked' ideme kolo domu, vinšujeme vám každému,“ znie sálou jedna zo starých kolied.

„Najprv pánu hospodáru, nech sa kravy, svine darú. Potom pani hospodyni, nech sa darí pri kuchyni, aby hrnca nerozbila, sto dolárov zarobila. A ty starý hospodáru, či čuješ? Či nám dáku koľadečku hotuješ?“

„Hotujem vám horbu vína, aj koláče, ešte k tomu nejaký groš na to viac.“

„Ďakujeme za koľadu, vinšujeme tomu domu, by ste boli veselí, ako v nebi anjeli. Dajže, Bože, daj.“

Punč i majstrovské dielka

V malej sále kultúrno-sportovej haly mali rozložené svoje stánky remeselníci, ponúkali vianočné ozdoby, sviečky, oblátky, ale aj med či kávu a mnoho ďalších majstrovských dielok.

„Chceme poďakovať milo Pánu Bohu všemohúcemu za da-

ry Ducha svätého a poprosiť ho o to, čo nám ľudské pokolenie dať nemôže – zdravie, šťastie a hojné Božie požehnanie,“ zavinošoval na záver Stanislav Šprlák, člen speváckeho zoskupenia Senková. „Nech požehná každý náš jeden krok, ktorý ku dobru činiť budeme, a všetku biedu a trápenie nech od nás záženie tak ďaleko, ako je vzdialený východ od západu. A ak predsa Pán Boh na nás nejaké trápenie dopustí, tak ho trpezlivo znášajme, tak ako niesol Ježiš Kristus svoje bremeno na dreve kríža. Tak nám Pán Boh pomáhaj.“

■ LV

V Podbieli sa stretli chovatelia, predstavili vyše tristo drobných zvierat

■ Kultúrno-sportovú halu i priestor pred vchodom obsadilo v októbri 352 drobných zvierat. Stretlo sa tu 56 ich chovateľov z Oravy a Liptova. Cieľom výstavy je hlavne prezentácia chovateľov a chovov a zachovanie genofondu slovenských národných plemien.

Posudzovatelia hodnotili 190 králikov rôznych plemien a veľkostí, od maličkých zakrsých až po viac ako desaťkilové, 90 kusov hydiny a 48 rôznych holubov.

Nesúťažne tu boli aj exoty. Najlepšie zvieratá v každej kategórii si odniesli ceny Víťaz výstavy a čestné uznania. Podbiel úspešne reprezentovali manželka Patrik a Viktória Putnokovci.

Ako povedal Štefan Valek, riaditeľ výstavy a predseda tvrdošínskej základnej organizácie Slovenského zväzu chovateľov, výstava je pre chovateľov vrcholom, kde ukazujú, čo sa im podarilo vyšľachtiť a dochovať.“

Bežne býva výstava víkendovou akciou, tentokrát organizátori pridali deň navyše. „Na piatok sme pozvali škôlkarov a ško-

lakov z okolitých obcí. Boli sme prekvapení záujmom, prišlo ich okolo 180. Mohli si zvieratká aj pohľadiť, navyše, dostali sladkú odmenu, takže odchádzali spokojné.“

Štefana Valeka bavili zvieratká od malička. Hovorí, že chovateľstvo je radosť a koníček, pri ktorom relaxuje, pri ktorom zabudne na všetko. Mrzí ho, že

v dnešnej dobe mnohí ľudia zvieratá akoby poľudšťovali, pridávajú im ľudské vlastnosti, čo nie je dobre. Mnohé zvieratá tým trpia.

Výstava má tiež vzdelávací charakter. „Aj deti si musia uvedomiť, že zvieratká nie sú tu len pre potešenie a krásu, ale sú tu aj pre úžitok. Pánbožko to tak zariadil, že človek je na vrchole potravinového reťazca, preto by sme to mali rešpektovať,“ hovorí Valek. Králičie mäso je najkvalitnejšie, z hydiny, keď už nedávajú vajčka, je napríklad chutná polievka.

Organizátori výstavy drobných zvierat si priestory výstavy pochvalovali. „Sme radi, že nám obec a starosta vyšli v ústrety,“ dodal Štefan Valek.

■ LV

Bez fanatikov by amatérsky futbal neexistoval. Športový klub vedie Ján Sitek už 40 rokov

ŠK Podbiel je druhý najstarší športový klub na Orave, hneď po dolnokubínskom. Vznikol 25. júla 1928, o necelé štyri roky teda osláví storočnicu. V roku 1984 sa stal jeho predsedom Ján Sitek. Dnes je na Slovensku najdlhšie pôsobiacim predsedom. Hodnotí štyri desaťročia.

■ Keď v roku 1984 odchodom predchádzajúceho predsedu prestal klub fungovať, neprali sa dresy, neplatili členské známky, nikto nevyplatil hospodára,

budovy ošumeli. „Ako aktívne- mu futbolistovi mi to ľúto. Keďže som mal rád futbal, nechal som sa prehovoriť a zvolili ma za predsedu,“ hovorí Ján Sitek. „Manželke som slúbil, že je to iba na pár týždňov. Bývali sme v Krásnej Hôrke. Nemal som auto, tak som chodil vlakom do Podbiela hrabať pokosenú trávku aj s ďalšími dvomi chlapmi na ihrisko. Taký zaniepokojený som bol pre klub a futbal.“

Aby zarobili peniaze, sušili seno

Najprv bolo treba vyriešiť zúfalú ekonomickú situáciu. Mladému predsedovi pomohol jeho podpredseda Vladimír Podstrelený, ktorý vtedy pracoval v JRD Nižná a ich snahu pod-

porovala aj vtedajšia predsedníčka družstva Florka Tekelová. „Umožnila nám zarobiť si samovýrobou sena. Družstvo nám určilo lán, my sme ho kosili, sušili seno a na požičanom aute doviezli na družstvo, kde nám zaň zaplatili.“

Takto získané peniaze odštartovali veľké zmeny Pod Pálenicou. Klub mal peniaze na pohonné hmoty, mohol zaplatiť šoféra autobusu. Stal sa ním Július Olbert.

„Ďalšie peniaze sme potom zarobili aj na doprave,“ spomína Ján Sitek. „Vybavil som, že náš autobus vozil zamestnancov Pozemných stavieb Žilina každý pondelok do zamestnania a v piatok späť. Tak sme mohli pomaly začať zveľaďovať

klub aj po ekonomickej stránke.“

Založili tradíciu pravidelných podujatí

Hneď potom ako sa podarilo skonsolidovať hospodárenie, pustil sa predseda do komplexného rozvoja zvereného majetku. Nadšenci začali zveľaďovať infraštruktúru športového areálu Pod Pálenicou, koncepčne budovať futbalové mužstvo počínajúc od mládežníckych výberov.

Nový predseda prišiel aj s koncepciou budovania tradície pravidelných podujatí v rôznych športových disciplínach konaných v pevne určených termínoch. Väčšina z nich vydržala dodnes. Je to hlavne cestný beh SNP Roháče – Podbiel, ktorého história začína v roku 1988, o rok starší je turisticko-lyžiarsky pochod Oravskou Magurou. Z kalendára podujatí ŠK Podbiel nezmišol ani letný futbalový turnaj Memoriál padlých oravských športovcov, ktorí zahynuli v 2. svetovej vojne, Podbielanská muška a Podbielanská jedenástka.

Neskôr Ján Sitek vybavil peniaze na stavbu tribúny, vybudovanie náhradného ihriska, rekonštrukciu klubovne, bufetu, vodovodnej prípojky, futbalisti dostali aj nové sprchy. ŠK Podbiel tiež zrekonštruoval a spustil do prevádzky lyžiarsky vleč, komerčne ho však využíval len jednu alebo dve sezóny.

Raz hore, raz dole. Taký je šport

Rok po nástupe Jána Siteka do funkcie postúpili podbielanskí futbalisti do I. A triedy a v roku 1988 do V. ligy, ktorú hrali deväť rokov. Najlepšie umiestnenie v V. lige dosiahli v sezóne 2001/2002, kedy skončili na treťom mieste za Dolným Kubínom a Vrútkami. Vtedy aj zrekonštruovali celý areál.

Dnes hrá mužstvo ŠK Podbiel najnižšiu oravskú súťaž.

„Tak to už v športe chodí, nemožno byť sústavne na výslni,“ hovorí predseda klubu.

Futbalová kariéra

Ján Sitek hrával za ŠK Podbiel futbal za žiakov, dorastencov a „A“ mužstvo. Jednu sezónu „A“ mužstvo aj trénoval a neskôr trénoval aj žiakov aj dorastencov. V roku 1979 ho ŠK Podbiel predal do ZTS Martin, kde hrával najvyššiu slovenskú futbalovú súťaž. Od roku 1982 opäť hrával za „A“ mužstvo ŠK Podbiel.

„Všetko je to ale aj o tom, či klub utiahne prevádzku celého areálu – energie, kosenie, dopravu, údržbu či účasť v súťažiach. To sú obrovské peniaze. Mnohé oravské obce dnes odhlasujú svoje mužstvá zo súťaží. Navyše, mladí muži odchádzajú na roboty mimo domova, nemá kto hrať. V minulosti sme mali žiacke i dorastenecké družstvá. Ale keďže nie vždy sa podarí z vekových ročníkov zostaviť družstvo, dohodli sme sa s Futbalovým klubom Nižná, že naši talentovaní chlapci budú hrať v Nižnej, v minulosti to bolo aj naopak. My im teraz ale poskytujeme ihrisko na tréningy.

ŠK Podbiel tento rok investoval nemálo peňazí do rekonštrukcie hlavného ihriska. „Dohodli sme sa s klubom Sedem Námetstvo, že sa budú na tejto rekonštrukcii finančne podieľať za to, že budú u nás hrať svoje majstrovské zápasy.“

Areál je dnes aj miestom oddychu

Športový areál v miestnej časti Zámostie je v súčasnosti miestom oddychu pre podbielanské rodiny aj pre návštevníkov obce. Pravidelne tu eRko organizuje misijné prázdniny pre deti z Podbiela a okolitých obcí. Týchto misijných prázdnin sa zúčastňuje okolo 80 detí. „Zveľaďovanie a starostlivosť o areál je zásluha obetavých ľudí z klubu, ale i štedrých sponzorov. Chceme spoločne vytvárať aj naďalej sociálne, kultúrne, spoločenské a samozrejme športové podmienky na zdravý vývoj našej mladej generácie,“ hovorí Ján Sitek.

Ako funkcionár urobil Ján Sitek kusisko práce a po zásluhy mu Slovenský futbalový zväz v roku 2022 udelil najvyššie ocenenie Zlatý odznak. Prebral si ho od prezidenta SFZ Jána Kováčika a po boku takých futbalových mien ako Karol Pecze alebo Ladislav Borbély. „Je to pre mňa zadosťučinenie, lebo takmer celý život som zasvätil futbalu.“

Futbalovým fanatikom a neopísateľným lokálpatriotom Podbiela a celého slovenského

Hlavní aktéri zápasu hviezd z roku 1998. Zľava Willi van de Kerkhoff, Manfred Kaltz, Ján Sitek, Dieter Burdenski, René van de Kerkhoff.

Počas 90. výročia ŠK Podbiel predstavil Ján Sitek aj svoju zberateľskú vášeň pre futbalové dresy. Lemovali celú salu kultúrneho domu. „Bola ich tam asi polovica. Mám ich okolo päťsto.“

futbalu nazval Jána Siteka aj dlhoročný predseda Oravského futbalového zväzu Vladimír Mušák st. „V minulosti bol tiež výborným futbalistom a dnes je fenomenálnym znalcom futbalovej histórie a problematiky futbalu,“ dodal.“

Do Podbiela prišli svetové hviezdy

Výrazné zásluhy má najdlhšie pôsobiaci predseda športového klubu na Slovensku aj pri

zviditeľňovaní obce vo svete športu. Do Podbiela dotiahol také významné osobnosti ako je majster sveta v roku 1970 s Brazíliou Jonas Eduardo Américo prezývaný Edú, holandský vicemajstri sveta z rokov 1974 a 1978 Willi a René van de Kerkhoff či majster Európy z roku 1980 nemecký Dieter Burdenski. Pozvanie neodmietli ani slovenskí futbaloví reprezentanti Jozef Adamec, Ladislav Petráš, Ladislav Jurkemik, Jozef Čap-

kovič, Vladimír Hrivnák, Dušan Galis a ďalší.

Vystupovali tu Pavol Habera i Peter Kočiš. Keď ŠK Podbiel postúpil do V. ligy, hrala tu skupina Elán a futbalovú exhibíciu obstaralo mužstvo snov na čele s holandskými hviezdami, bratmi Reném a Willym Van de Kerkhoffovcami a nemeckým reprezentantom Kaltzom. Počet divákov na štadióne vtedy niekoľkonásobne prevýšil počet obyvateľov Podbiela, v hľadisku sa tiesnilo okolo 5-tisíc ľudí.

V čase pôsobenia ako ministra obrany organizoval Ján Sitek aj turnaj ministrov.

To všetko by nebolo možné, keby Podbiel nemal taký športový areál, aký má.

ŠK Podbiel udržiava družobné styky s viacerými športovými klubmi doma i v zahraničí.

Vzalo mu to veľa voľného času

Čo Jánovi Sitekovi 40 rokov vedenia ŠK Podbiel dalo a čo vzalo? „Šport je môj koníček. Hreje ma na srdci, keď prídem do areálu a vidím, že sú tam deti aj dospelí, že športujú, a že občania Podbiela využívajú priestory na rodinné akcie. Veľmi dobre sa na to pozerá. A čo mi funkcia vzala? Veľa voľného času, nemohol som sa venovať rodine, o peniazoch ani nehovorím. Kedysi som na jednej konferencii povedal, že všetci, čo robíme okolo amatérskeho futbalu, sme blázni.“ Pomenovanie je na mieste. Bez takýchto fanatikov by amatérsky futbal neexistoval. Namiesto nadávania od ľudí si zaslúžia veľký obdiv. „Keď nedám do toho svoje peniaze a čas a nezoženiem peniaze, bude na ihrisku za chvíľu rásť burina. Nikto nemá záujem robiť túto dobrovoľnícku funkciu.“

Najdlhšie slúžiaci futbalový predseda oravského klubu má ešte jeden sen. „V roku 2028 budeme mať storočnicu. Dovtedy to chcem potiahnuť vo funkcii. Mojm snom je v rámci týchto osláv veľkého výročia vybaviť, aby prišiel do Podbiela významný zahraničný klub a urobiť dôstojné oslavy hodné storočnice klubu.

■ Lýdia Vojtaššáková

OBEC PODBIEL POZÝVA

XXII.

REPREZENTAČNÝ
OBEČNÝ PLES

22. FEBRUÁRA 2025
O 19:00 HOD
KULTÚRNO - ŠPORTOVÁ HALA
V PODBIELI

SILVESTROVSKÁ
ZÁBAVA
PODBIEL

Kultúrno-športová hala Podbiel

00:30 - noc z 31.12.2024 - 01.01.2025

Hrá DJ VLADYX (V. Krížo ml.)

Vstupné 5 eur

Kresba: archív Anton Lajmon

AUTOR: MARTON	spájali (odb.)	4. ČASŤ TAJNICKÝ	tlačil	lantán (zn.)	vz. sulfidu indnatého	Na Vianoce...					Pomôcky: CHAZÍR, ATONE, RAS	firemná skratka	obuvnícky klinček	naokolo	2. ČASŤ TAJNICKÝ	ochabnutý, po francúz- sky
tropický jašter											stupaj					
sýrsky ko- pytník						nádoba na atrament	otravné látky	etiópsky náčelník	zvyšky	pretočenie tela okolo prieč- nej osi						
patriaci opovi				zavčasu astát (zn.)						umel. smer 18. stor.						
ovčia srst					3. ČASŤ TAJNICKÝ ošúchaj, otrhaj							chobotnatec anódový elektrolyt				
mužské meno							starorím. ženské šaty riaka v Iraku						žrd' na voze Samuelov druhý syn			
lial, po česky				hra na ša- chovnici zbieranie				asanačný podnik severské zvieratá						meno Aurélia	pseudonym Schopfera	tichosť
dvojhláska			masťou za- špiní ruská rieka								zvrat skr. poľ- ských že- lezníc					
Pomôcky: ABI, ANET, ANOLI, OŠA	skr. violy	malý obraz abvolt (zn.)								pustoší, ničť tam						
5. ČASŤ TAJNICKÝ														ZAČIATOK TAJNICKÝ		
vyhynutí kočovníci						rozrývaj			aptién					mužské meno		